

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2016/54

KARAR TARİHİ : 18/06/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ :

ŞİKAYET EDİLEN İDARE :

1) İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı

2) Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu

ŞİKAYETİN KONUSU :

Şikâyetçinin, hakkında yürütülen davalara ilişkin olarak .../2015 tarihli dilekçesi kapsamındaki bilgi ve belge talebinin, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu tarafından reddedildiğini belirterek, söz konusu dilekçe kapsamındaki bilgi ve belgelerin, bilgi edinme hakkı kapsamında kendisine verilmesi talebi hakkındadır

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 05/01/2016

I.USÛL

A.Şikâyet Başvuru Süreci

1) Şikâyet başvurusu, 05/01/2016 tarih ve 119 sayı ile kayıt altına alınan Kurumumuz elektronik şikâyet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 2016/54 Şikâyet No'lu dosyaya ilişkin Ret Kararı Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikâyetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir hususun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçi, ... olarak görev yapmakta olan .. tarafından Kurumumuza yapılan şikâyet başvuru dosyasının incelenmesi sonucunda, aleyhinde Danıştay ..'inci Dairesinde ve Cumhuriyet Savcılığında görülmekte olan davalar nedeniyle savunma hakkının yerine getirilmesi açısından İçişleri

Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığınca hazırlandığı öne sürülen ".....doc", ".....doc",doc", ".....doc", "..... Raporu.doc", ".....doc" ve ".....doc" adlı belgelerin hazırlanış, sunuş tarihleri ile kapak sayfalarının onaylı suretinin erişime açılmasını talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyetle İlgili Açıklamaları

4) Kurumumuzun,/2016 tarih ve sayılı şikâyet konusuna ilişkin bilgi/belge isteme yazısına istinaden, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığından (MTKB) alınan/2016 tarih ve sayılı yazıda;

4.1) Şikâyetçi tarafından talep edilen söz konusu belgelerin Teftiş Kurulu Başkanlığında görevli müfettişler tarafından düzenlendiği, bu belgelerin Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen/..... sayılı soruşturmaya ilgisinin bulunduğu, şikâyetçinin talebinin 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanun hükümleri cari olduğundan 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanununun 20'inci maddesine göre bilgi edinme hakkının istisnaları arasında bulunduğu, soruşturma iş ve işlemleri adli mercilerin sorumluluğu altında olduğundan soruşturmaya ilişkin bilgi ve belge talebinin Cumhuriyet Başsavcılığına yöneltilmesi gerektiği, bu bilgi ve belgelerin adli merciler tarafından yürütülen bir soruşturma konusu olduğundan dolayı idare tarafından herhangi bir işlem yapılmasının mümkün olmadığı açıklaması yapılmıştır.

5) Yine Kurumumuzun,/2016 tarih ve sayılı şikâyet konusuna ilişkin bilgi/belge isteme yazısına istinaden, Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulundan (BEDK) alınan/2016 tarih ve ... sayılı yazıda;

5.1) Şikâyet konusu talep edilen 3'üncü paragrafta bahsi geçen bilgi ve belgelerle ilgili olarak BEDK'na şikâyetçi tarafından .../2015 tarihli dilekçe ile başvuruda bulunulduğu, BEDK'nun 24/12/2015 tarih ve 2015/2415 sayılı kararında; 4982 Sayılı Kanunda düzenlenen ve mezkur kararda belirtilmiş olan istisna hükümleri kapsamında bulunduğu anlaşılan talep konusu bilgi ve belgelerin başvuru sahibinin erişimine açılmasının mümkün bulunmadığı,

5.2) İtiraz konusu müracaatla talep edilmiş bilgi ve belgelerin başvuru sahibini etkilemeyen kurum içi düzenleme niteliğinde olduğu; aynı zamanda Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen bir soruşturmaya ilişkin bulunduğu değerlendirildiğinden, 4982 Sayılı Kanunun "Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi ve belgeler" başlıklı 20'inci maddesinin "04/04/1929 tarihli ve 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, 18/06/1927 Tarihli ve 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 06/01/1982 Tarihli ve 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve diğer özel kanun hükümleri saklıdır." hükmü ile "Kurum içi düzenlemeler" başlıklı 25'inci maddesi şikâyetçinin itirazının reddine oybirliğiyle karar verildiği belirtirmiştir.

C) Olaylar

6) Şikâyete konu hususlar hakkında (3'üncü paragraf) Kurumumuza 05/01/2016 tarihli şikâyet başvuru formu ile başvurduğu,

6.1) Şikâyetçinin Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığına hitaben2015 tarihli ve sayılı yazı ile söz konusu bilgi ve belgelerin talebine ilişkin MTKB'nın/2015 tarih ve ... sayılı yazıyla bu bilgi ve belgelerin 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerle ilgili olması sebebiyle 4982 Sayılı Bilgi Edinme Kanununun 20'inci maddesi kapsamında herhangi bir işlem yapılmasının mümkün görülmediği,

7) Yine şikâyetçinin söz konusu bilgi ve belgelerin MTKB tarafından verilmemesine ilişkin/2015 tarihli itirazla müracaat ettiği BEDK'nun/2015 tarih ve sayılı yazıda, itirazının oybirliği ile reddine karar verildiği,

8) Şikâyetçi tarafından söz konusu talebinin idareler tarafından karşılanmadığı gerekçesiyle 05/01/2016 tarihinde Kamu Denetçiliği Kurumuna yeniden başvuruda bulunduğu anlaşılmıştır.

D. Kamu Denetçisinin İnceleme ve Araştırma Bulguları

9) Şikâyet konusu işleme ilişkin İçişleri Bakanlığı ve Bilgi edinme Değerlendirme Kurulu'ndan bilgi ve belge talebinde bulunulmuş ve idarelerin cevabi yazıları ile eklerinden şikâyet konusu ile ilgili olan hususlara "İdarenin Şikâyet İlişkin Açıklamaları" başlığı altında 4,5 ve 6'ncı paragraflarda yer verilmiştir.

III-HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE.

A.İlgili Mevzuat.

10) **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin " Adil yargılanma hakkı" başlıklı 6'ncı maddesinde;** a) Kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden en kısa sürede, anladığı bir dilde ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;

b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak;... olarak belirtilmiştir.

11) **2709 sayılı T.C. Anayasasının "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinde;** "Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir."

12) **6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası;** "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.", hükmünü amirdir.

13) **4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun;**

13.1) **"Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde, e) Bilgi veya belgeye erişim:** "İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesi, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesi" şeklinde tanımlanmıştır.

13.2) **"Bilgi edinme hakkı" başlıklı 4 üncü maddesi,** "Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir....",

13.3) **"Bilgi verme yükümlülüğü" başlıklı 5 nci maddesi,** "Kurum ve kuruluşlar, **bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki** her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.",

13.4) **"Başvuruların cevaplandırılması" başlıklı 12 nci maddesi;** "Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.",

13.5) “Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu” başlıklı 14’üncü maddesi; “Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.”

13.6) “İdari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 19 uncu maddesi; “Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idarî soruşturmalara ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

- a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,
- b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,
- c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,
- d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek, Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.”

13.7. Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 20’nci maddesi; “Açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde; a) Suç işlenmesine yol açacak,

- b) Suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanunî yollarla yakalanıp kovuşturulmasını tehlikeye düşürecek,
- c) Yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek,
- d) Hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlâl edecek,

Nitelikteki bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.”

13.8) “Kurum içi düzenlemeler” başlıklı 25’inci maddesi; “Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi uygulamalarına ilişkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının kapsamı dışındadır. Ancak, söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının bilgi edinme hakları saklıdır.” hükümlerini amirdir.

14. 27/04/2004 tarihli ve 25445 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliğin;

14.1) “Başvuru dilekçelerinin diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirilmesi” başlıklı 17’nci maddesi; “İstenen bilgi veya belge, başvuru kurum ve kuruluşta başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi veya formu bu kurum ve kuruluşun bilgi edinme birimine gönderilir ve durum ilgiliye bildirilir....”

14.2) “Kurul kararları” başlıklı 25’inci maddesi; “Kurul; bilgi edinme başvurusuyla ilgili olarak yapılacak itirazlar üzerine, Kanunun 16 ve 17 nci maddelerinde öngörülen sebeplere dayanılarak verilen kararları inceler ve karara bağlar; kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar verir.”

14.3) “Bilgi Edinme Hakkının Sınırları” başlıklı beşinci bölümde; “İdari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 30’uncu maddesi, “Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 31’inci maddesi ile “Kurum içi düzenlemeler” başlıklı 36’nci maddesinde yer alan istisnalar bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır. Düzenlemesini içerir.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

15) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 2005/3292 Esas ve 2008/1633 Karar sayılı ve 12/06/2008 tarihli kararında, "...4982 sayılı Yasanın hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idari aşamada dahi kişilerin bilgi ve belgelere erişmelerinin bir hak olarak kabul edilmek suretiyle yasal güvenceye kavuşturulduğu, **bu hakkın ancak Yasada belirtilen hallerde sınırlanabileceği anlaşılmakla;** bilgi edinme hakkı demokratik ve şeffaf bir yönetimin gereği olarak kabul edilmektedir"

16) Danıştay 10'uncu Dairesinin 2005/5971 Esas 2008/3448 Karar Sayılı ve 22/05/2008 tarihli ilâmında özetle; "Kural olarak soruşturma aşamasındaki usul işlemlerinin gizli olduğu, soruşturma evresinde dosyayı incelemek ve içerisinden örnek almak isteyen müdafî, mağdur veya şikayetçi vekilinin soruşturmanın amacını tehlikeye düşürmemek kaydıyla dosya ile ilgisini belgelemek amacıyla görevlendirme yazısı veya vekaletname ibraz ederek soruşturma evrakının içeriği ile el konulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceleyebileceği, dilekçeyle müracaatı halinde ise istediği belgelerin bir örneğini harçsız olarak alabileceği" ifadelerine yer verilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Mehmet ELKATMIŞ'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi

17) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, idarelerce tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu değerlendirilerek şikayetin reddi yönünde öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

D.Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

18) Şikayetçi, 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere başvurusunda özetle,/2015 tarihli dilekçesiyle Bilgi Edinme Hakkı kapsamında Teftiş Kurulu Başkanlığından kendisi hakkında yürütülen ön incelemeye konu bilgi ve belgeleri talep ettiği, talebinin yerine getirilmediği, itiraz üzerine bu defa bilgi edinme talebinin yerine getirilmesi amacıyla/2015 tarihli dilekçesiyle BEDK'na başvurduğu, ancak itirazının reddedildiği, MTKB ve BEDK tarafından söz konusu bilgi ve belgelerin kendisine erişime açılmadığı için Kurumumuza şikayet başvurusunda bulunmuştur.

19) 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu hakkında yasal gerekçeler olarak; kamu kaynaklarıyla üretilen ve hiçbir gizliliği olmayan bilgilere erişimin gereksiz yere kısıtlanmaması, vatandaşların, kendileriyle ilgili bilgilere kolayca erişiminin sağlanması ve kamusal hizmetle yükümlü kurum ve kuruluşların çalışmalarını görmesini, izlemesini, bilgilenmesini sağlamak amacıyla bilgi edinme hakkının kullanılmasının sınırlarını da belirlemek gerekmektedir.

19.1) Bilgi edinme hakkını belirlerken göz ardı edilmemesi gereken iki husus, kamusal gizlilik ve kişisel gizliliğidir. Söz konusu kavramlar bilgi edinme hakkının tanıdığı serbestinin sınırlarını belirlemektedir. Bu hakların kullanılmasına resmi bir makamın müdahalesi demokratik bir toplumda ancak milli güvenlik, kamu huzuru, ülkenin iktisadi refahı, düzenin korunması için zorunlu ölçüde, kanunun izin vermesi şartıyla gerçekleştirilebilir şeklinde genel bir ifade ile açıklanmıştır.

19.2) Bilgi edinme hakkının kullanılmasında kamusal ve kişisel gizliliğin göz ardı edilmemesi gerektiği de dikkate alınarak, yargı denetimi dışında kalan işlemler; Devlet sırrına ilişkin bilgi ve belgeler; ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi ve belgeler; istihbarata ilişkin bilgi ve belgeler; idari soruşturmaya ilişkin bilgi ve belgeler; adli soruşturma ve kovuşturmayla ilişkin bilgi ve belgeler; özel hayatın gizliliği; haberleşmenin gizliliği; ticari sır; fikir ve sanat eserleri; kurum içi düzenlemeler; tavsiye ve mütalaa talepleri ile kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler konularında bazı sınırlamalar öngörülmüştür.

19.3) Bu hakkın kullanılmasına ilişkin başvurularda ilgili kurum ve kuruluşlarca yukarıda belirtilen sınırlamaların geniş yorumlanarak veya bilgi edinme hakkının kapsamını daraltacak uygulamalar

yapılarak söz konusu hakkın gereği gibi kullanılmamasına yol açılmasını önlemek amacıyla oluşturulan Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu 4982 Sayılı Kanunun ve 27/04/2004 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğin uygulamasında belirleyici bir rol üstlendiği belirtilmiştir.

20) Söz konusu şikâyete benzer başvuruyla ilgili Kamu Başdenetçisinin 06/04/2016 tarih ve 2015/4974 sayılı Ret Kararında;

20.1) “Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’na göre herkes bilgi edinme hakkına sahiptir. Böylece, kamu kurum ve kuruluşlarıyla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, Bilgi Edinme Hakkı kapsamında kendilerine yapılan başvuruları bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmakla yükümlü kılınmışlardır. Kurum ve kuruluşların yükümlülüklerinin kapsamının ne olduğu ve bilgi verme yükümlülüğünün sınırlarının neler olduğu yasa koyucu tarafından belirlenmiştir.

20.2) Buna göre, Kanunun “Bilgi Edinme Hakkının Sınırları” başlıklı Dördüncü Bölümü incelendiğinde örneğin; Devlet sırrına, ülkenin ekonomik çıkarlarına, istihbarata, idarî soruşturmaya (bkz pr. 13.6), **adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi ve belgeler belirli nitelikleri haiz olmaları koşuluyla kapsam dışı bırakılmışlardır.** Benzer bir şekilde özel hayatın gizliliği, haberleşmenin gizliliği ihlaline sebep olacak bilgi ve belge talepleriyle, ticarî sır niteliğindeki bilgi ve belgeler ile **Kurum içi düzenlemeler de** (bkz pr. 13.8), **Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.”**

21) Anayasamız ile koruma altına alınan bilgi edinme hakkı da elbette diğer haklar gibi sınırsız değildir. Bu hak yalnızca Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen güvencelere ve özellikle ölçülülük ilkesine uygun olarak sınırlanabilmektedir. 4982 Sayılı Kanunun 19'uncu maddesinde idari soruşturmalarda kuralın açık olduğu görülmekte, sayma yoluyla sınırlı ve belirli konularda açıklanmaları veya zamanından önce açıklanmaları zarar doğurma ihtimali bulunan idari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgelerin bilgi edinme hakkı kapsamı dışında olduğu öngörülmektedir. Yine Kanunun 20'inci maddesi aynen 19'uncu maddedeki idari soruşturmalarda olduğu gibi, adli soruşturma ve kovuşturmalarda açısından da kuralın açık olduğu, somut olayda şikâyetçinin talep ettiği bilgi ve belgelerin anılan kanun maddelerinde belirtilen şartları taşımakta olduğu,

22) Bu nedenle MTKB tarafından belirtilen söz konusu bilgi ve belgelerin Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen .../..... sayılı soruşturmaya ilgisinin bulunduğu, bu durumun anılan Kanunun Bilgi Edinme Hakkının kullanılmasının istisnaları arasında yer aldığından şikâyetçinin talebinin yerine getirilmediği, dolayısıyla şikâyete konu bilgi ve belgelerin adli merciler tarafından yürütülen bir soruşturmaya konu olduğu anlaşılmaktadır.

23) Yine MTKB tarafından bilgi ve belge talebinin reddedilmesine Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu nezdinde itiraz başvurusunda bulunulduğu, Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; kurulan BEDK tarafından mezkûr talebin Bilgi Edinme Kanunun uygulanmasının istisnaları arasında değerlendirilmiş, şikâyetçinin talep ettiği bilgi ve belgelerin “Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi belgeler” başlıklı Kanunun 20'inci maddesi kapsamında kaldığı görülmektedir. Kaldı ki, başvuru sahibi adli makamlarca yürütülen soruşturmalarda Ceza Muhakemesi Kanunun ilgili hükümleri uyarınca bilgi belge ve delilleri inceleme hakkının olduğu, buna müracaat etmesine bir engel bulunmadığı anlaşılmaktadır.

24) Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, şikâyet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, dosyadaki bilgi ve belgeler, anılan mevzuat hükümleri, yüksek yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde;

Şikayete konu bilgi ve belgelerin 4982 Sayılı Kanunun istisnaları arasında sayılan “Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler” başlıklı 20’nci maddesi kapsamında kaldığı tespit edildiğinden, MTKB ve BEDK tarafından başvuru talebinin reddedilmesinde hukuk aykırılıktan söz edilemeyeceği, şikayetçinin talebinin reddi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

25) 2709 T.C. Anayasasının "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesindeki eşitlik ilkesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 4 üncü maddesindeki zorla çalıştırma yasağının, 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 ‘nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bilgi ve bulguya rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetişim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

26) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

27) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde "Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum ve davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar." hükmü yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41’inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasasında da yer verilmiştir.

28) Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; somut olayda Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgeleri İdarenin yasal süresi içerisinde gerekçeli olarak Kurumumuza gönderdiği, ayrıca İdarenin şikâyetçinin taleplerini makul sürede, gerekçeli olarak cevapladığı bu yönüyle İdarenin kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun hareket ettiği**, MTKB tarafından şikâyetçiye hangi kanun yolları ve mercilere başvurulabileceği ve süreleri hakkında bilgi verilmeyerek Anayasa’nın 40 ıncı maddesinde açık bir şekilde ifade edilen “karara karşı başvuru yolları ve sürelerinin gösterilmesi” **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup idarenin bundan bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV-HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

I-Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

29) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21’inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

II-İlgili İdarenin İşlemine Karşı Yargı Yolu

30) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40'inci maddesinin 2'nci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden varsa arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikayetin **REDDİNE**, Kararın **ŞİKAYETÇİYE, İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞINA VE BİLGİ EDİNME DEĞERLENDİRME KURULUNA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi